

РЕШЕНИЕ

№ 126

гр. Девин, 23.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ДЕВИН в публично заседание на тридесет и първи октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Елка Ант. Хаджиева

при участието на секретаря Радостина Р. Настанлиева
като разгледа докладваното от Елка Ант. Хаджиева Гражданско дело № 20235410100203 по описа за 2023 година

И ЗА ДА СЕ ПРОИЗНЕСЕ, ВЗЕ ПРЕДВИД СЛЕДНОТО:

Производството е по установителния иск за съществуване на вземането по чл.422, ал.1 във връзка с чл.415, ал.1 от ГПК, във вр. чл.417 от ГПК и чл. 535 и следв. ТЗ.

В исковата молба се твърди, че във връзка с подадено Заявление по чл. 417 от ГПК от ищеца Л. И. М. до Районен съд- Девин е образувано ч. гр. д. № 271/2022г. по описа на РС- Девин, по което е издадена Заповед за парично задължение въз основа на документ по чл. 417 от ГПК, както и изпълнителен лист срещу Х. Х. И., с ЕГН *****, с адрес: с.Т., община Д., област Смолян за следните суми: 14000.00 лева - главница по запис на заповед, 280.00 лева - държавна такса и 700.00 лева - адв. хонорар. Твърди, че въз основа на горепосочения изпълнителен лист по молба на Л. И. М. е образувано изпълнително дело № 70/2023г. на Частен съдебен изпълнител Т. С. В., рег. № 918, с адрес: гр. С., ул. Д. П. № **, ет.*, офис * и след получаване на покана за доброволно изпълнение, която му е връчена от ЧСИ В. на 26.04.2023г., длъжникът Х. Х. И. подал възражение до РС- Девин на 27.04.2023г. като твърди, че е извършил плащане по издадения Запис на заповед. Твърди, че вземането произтича от издаден от Х. Х. И. в полза на Л. И. М. Запис на заповед за сумата от 14000.00 лева като падежът е настъпил на

30.06.2022г. и до настоящия момент не е извършено плащане по издадения запис на заповед. Счита, че с оглед на гореизложеното и на основание чл. 415 ал. 1 от ГПК за него се явява правен интерес от подаване на настоящата искова молба за установяване на вземането на Л. И. М. от Х. Х. И..

Моли съда да се произнесе с решение, с което да признае за установено, че Х. Х. И. с ЕГН *****, с адрес: с.Т., община Д., област Смолян дължи на Л. И. М., следните суми: 14000.00 лева - главница по издаден запис на заповед; 280.00 лева - държавна такса за образуване на заповедно производство; 700.00 лева - адв. хонорар за заповедно производство; 200.00 лева - адв. хонорар за образуване на изп. дело; 239.58 лева - такси и разноски съгласно ТТР към ЗЧСИ и 1357.17 лева - дължима сума по т. 26.

В о. с. з. ищецът не се явява и не изпраща представител. С молба-становище пълномощникът му адв. С. К., поддържа исковата молба и моли същата да бъде уважена изцяло като признае за установено, че Х. Х. И., с ЕГН *****, с адрес: с.Т., община Д., област Смолян дължи на доверителят му Л. И. М., с ЕГН ***** следните суми: 14000.00 лева - главница по издаден запис на заповед, 280.00 лева - държавна такса за образуване на заповедно производство, 700.00 лева - адв. хонорар за заповедно производство, 200.00 лева - адв. хонорар за образуване на изп. дело, 239.58 лева - такси и разноски съгласно ТТР към ЗЧСИ и 1357.17 лева - дължима сума по т. 26 от ТТР към ЗЧСИ като излага съображения, че наличието на ръкописен текст в записа на заповед не води до нищожност на документа. Твърдението на ответника в депозирания отговор на искова молба, че в процесната Запис на заповед ръкописно изписания текст е изписан от Х. И. не отговаря на истината. Това твърдение е спекулативно и направено единствено с оглед защитната теза на ответника и твърденията за нищожност на подписания от него Запис на заповед. Горните обстоятелства се потвърждават от изготвената по делото СГЕ от вещото лице Р. Г., според което изписани от Х. И. са само неговия подпис включващ параф и изписване на имената му като издател на процесния запис на заповед. Счита, че заключението изцяло съвпада с изразеното от тях в писменото становище твърдение, а именно, че всички ръкописни текстове в същата Запис на заповед с изключение на подписа на издателя включващ параф и изписани

имена са изписани от Л. И. М. в присъствие на Х. И. и отразяват действителната воля на страните. Счита, че експертизата установява категорично, че изписаната дата в горния ляв ъгъл на оригинала на Запис на заповед е 30.06.2021г. като не се установяват поправки и дописвания. Обстоятелството, че при издаване на процесната запис на заповед и попълване на всички нейни реквизити вероятно са използвани две различни химикалки със сходна мастилена паста, което се констатира от експерта не означава, че документа е неистински, фалшифициран или антидатиран. Допустимо е в хода на попълване на документи и водене паралелни разговори между страните да са използвани различни химикалки. Твърди, че Записът на заповед не съдържа поправки и допълнени текстове след издаването му. Същият има всички законоизискуеми реквизити и отразява действителната воля на страните. Счита, че не отговаря на истината и твърдението, че ответникът е извършил плащания към доверителят ѝ на суми по процесния запис на заповед. По делото няма представени никакви доказателства за извършени плащания към доверителят ѝ, не са представени документи, които да удостоверят плащане нито по процесния запис на заповед, нито по друг запис на заповед издаден както се твърди през 2011г. Ако дължимата сума е действително изплатена, тогава защо платецът не е поискал да му бъде върнат издаденият запис на заповед в оригинал или да бъде унищожен в негово присъствие както е обичайно в тези случаи. Извън горепосоченото други поети задължения и плащания по тях - извън процесния дълг по издадения запис на заповед не са предмет на настоящия спор и са ирелевантни за делото. Счита за неоснователно и възражението за неясно определен падеж - видно от текста на документа падежът е настъпил на конкретно посочената дата 30.06.2022г. Моли съда на доверителят ѝ да бъдат присъдени направените в настоящото производство разноси, а именно: държавна такса от 280.00 лева и адв. хонорар в размер на 1660.00 лева, съгласно приложен списък. Прави възражение за прекомерност на претендираните от ответника разноси за адвокатски хонорар.

В о. с. з. ответникът не се явява. За него адв. Е. С. оспорва иска по изложените съображения в отговора на исковата молба. Моли съда да отхвърли иска изцяло като неоснователен и недоказан, същия е основан само и единствено на запис на заповед, която запис на заповед счита, че е нищожна и не представлява годно изпълнение на ценна книга и не поражда

въпросния вменителничен ефект, тъй като е нищожен по силата на закона и не е породил правни последици. Твърди, че в запис на заповед са посочени два различни начина на падеж, което е абсолютно незаконосъобразно. В същата е посочено, че Х. Х. И. със съответните лични данни, безусловно се задължава при предявяване на този запис на заповед в срок до 30.06.2022г. вкл. да плати на Л. И. М. сумата от 14000 лева. В тази запис на заповед са посочени два падежа, два срока, единия път е посочен на предявяване, втория път е посочен в срок до. В случаят това води записа на заповед до нищожен. Твърди, че в исковата молба ищецът не е посочил каузално правоотношение, така също и не е представил никакви доказателства относно наличието на каузално правоотношение и съответно някакъв договор, с който се обезпечава вземането и издадената запис на заповед. При условията на пълно и главно доказване следва ищеца да докаже наличието на каузално правоотношение, да посочи в какво се изразява това, какъв договор е и да представи доказателства за това правоотношение. Видно от СГЕ е, че в процесния запис на заповед има допълвания, което кореспондира с твърденията на доверителят му, че му е била предоставена запис на заповед, в която той единствено е изписал подписа си и трите имена след издател. Всички останали ръкописни текстове не са попълнени от него, а в посочените в експертизата обозначения на датите са изписани с различна мастилна паста, което също води до извода, че записа на заповед е антидатиран, тъй като датите са изписани незнайно кога, но не кореспондират с вписаната лична карта, която е издадена през 2011г., а актуалната лична карта на доверителят му е издадена през 2017г., т.е. от експертизата се подкрепя твърдението, че записа на заповед е издаден през 2011г., независимо, че е посочена 2021г. Този извод се извлича и от текстовото съдържание на записа на заповед, затова моли съда да отхвърли иска изцяло като неоснователен и недоказан. Претендира за разноси по делото.

Съдът, след като прецени твърденията в исковата молба, становищата на страните и събраните по делото доказателства, прие за установено от **фактическа и правна страна** следното:

Не се спори, че в ДвРС е образувано ч. гр. дело № 271/2022г., по което е издадена Заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 417 от

ГПК № 122/19.09.2022г., по която е разпоредено длъжникът Х. Х. И., с ЕГН *****, с постоянен адрес: с. Т., община Д., обл. Смолян да заплати на кредитора Л. И. М., с ЕГН *****, с адрес: гр. С., ж.к. Б., бл. **, вх. *, ет. *, ап. **, чрез пълномощника си адв. С. И. К., с адрес: гр. С. 13**, бул. Ал. С. ***-*, ет. *, офис * сумите: 14000.00 лева - главница, както и разноски по делото: 280.00 лева – държавна такса и 700.00 лева - адвокатски хонорар.

В срока по чл. 414, ал. 2 ГПК длъжникът е депозирал възражение срещу заповедта, като на заявителя били дадени указания по реда на чл. 415, ал. 1 ГПК и настоящият иск е предявен в едномесечния срок по посочения законов текст.

Видно е от документ, наименуван "запис на заповед" с отбелязване "без протест" и „без разноски", издаден на 30.06.2021 г., в гр. София, че Х. Х. И. безусловно се е задължил да заплати при предявяване на този запис на заповед в срок до 30.06.2022г. включително, на ищеца Л. И. М. сумата от 14000 лева. Върху документа, след поставения подпис в графа "издател" е положен подпис и изписани трите имена на ответника. В записа на заповед не е попълнена и подписана частта за предявяване на записа на заповед.

Във връзка с открито от съда производство по оспорване по чл. 193 ГПК с определение от 31.10.2023г. е приета съдебно-графологическа експертиза, от заключението на вещото лице Р. Г., съдът прие за установено, че: 1. Х. Х. И. е изписал текста „Х. Х. И.“, след подписа за „ИЗДАТЕЛ:“ в долната част на оригинал на Запис на Заповед „Без протест и без разноски“ с издател Х. Х. И. в полза на Л. И. М. за сумата от 14 000 лв. с посочена дата на издаване 30.06.2021г. Останалият ръкописен текст /буквен и цифров/ върху записа на заповед не е изписан от Х. Х. И.. 2. Ръкописният текст „30.06.2022“ след печатния текст „срок до“ и датата на издаване „30.06.2021" не са изпълнени от Х. Х. И., а са изписани от друго лице. 3. Ръкописният текст върху записа на заповед не е изписан с еднаква по състав химикална паста, а именно: - текста в горния ляв ъгъл „София, 30.06.2021“, цифрата „14000“ в горния десен ъгъл, текста „30.06.2022“ след печатния текст „срок до“ и текста „30.06.2021“ след печатния текст „Дата на издаване:“, е изписан със сходна по състав химикална паста, която е различна от химикалната паста, с която е изписан останалият ръкописен текст върху записа на заповед. 4. Датата в горния ляв ъгъл на записа на заповед, след

ръкописният текст „София“ е „30.06.2021“. Не се установяват подправки и дописвания върху тази дата.

Съдът възприема заключението на вещото лице като обективно и компетентно изготвено, същото не е оспорено от страните.

Така установеното от фактическа страна, следват следните **правни изводи**:

Предявяването на специалния установителен иск по чл.422 ГПК предполага наличие на издадена в полза на кредитора – ищеца заповед за изпълнение по чл.417 ГПК.

Предявеният установителен иск по чл.422, ал.1, във връзка с чл. 415 ал.1 от ГПК във вр. с чл.417 от ГПК за установяване на дължимост на парично вземане е допустим, тъй като е налице правен интерес от предявяване на иска, което се доказва и от приложеното ч. гр. д. № 271/2022г. по описа на Районен съд – Девин, по което има издадено Разпореждане № 321 от 27.04.2023г. с указание заявителя да предяви иск в едномесечен срок от получаване на съобщението. Съобщението е получено от заявителя на 12.05.2023г. Настоящият установителен иск е предявен на 06.06.2023г. в преклузивния едномесечен срок по чл.415, ал.1 от ГПК.

Разгледан по същество, съдът намира иска за неоснователен и недоказан, по следните съображения:

В производството по чл. 422, ал. 1 от ГПК съдът е длъжен да разгледа и установи наличието на отношенията между страните и всички наведени от страните доводи за недължимост на сумата по издадената заповед по чл. 417 от ГПК. При възникнал спор между страните всяка от тях следва да докаже твърдените от нея факти и обстоятелства, от които извлича годни за себе си правни последици. Записът на заповед е абстрактна сделка, при която основаниято за плащане не е елемент на съдържанието, затова не е условие и за действителност на ефект. Като формална сделка, записът на заповед трябва да има определено от закона съдържание и е валиден само, ако са налице всички елементи, предписани от закона - чл. 535 ТЗ, с изключение на посоченото в чл. 536, ал. 2, 3 и 4 ТЗ. Представеният по делото запис на заповед не съдържа всички установени в разпоредбата на чл. 535 от ТЗ задължителни реквизити, представляващи условие за действителността на

менителничното волеизявление. Съгласно задължителните указания, дадени в т. 17 от Тълкувателно решение № 4/18.06.2014 г. по тълк. д. № 4/2013 г. на ОСГТК на ВКС, подлежащото на изпълнение вземане в хипотезата на издадена заповед за изпълнение по чл. 417, т. 9 от ГПК въз основа на запис на заповед е вземането по редовен от външна страна менителничен ефект.

В разглеждания случай съгласно СГЕ в текста на представения в оригинал запис на заповед, ответника е изписал текста „Х. Х. И.“, след подписа за „ИЗДАТЕЛ:“ в долната част на оригинал на Запис на Заповед „Без протест и без разноски“ с издател Х. Х. И. в полза на Л. И. М. за сумата от 14000 лв. с посочена дата на издаване 30.06.2021г. Останалият ръкописен текст /буквен и цифров/ върху записа на заповед не е изписан от Х. Х. И.. Установеното наличие на различни химикални пасти по отношение на текста, изписан в записа на заповед в горния ляв ъгъл „София, 30.06.2021“, цифрата „14000“ в горния десен ъгъл, текста „30.06.2022“ след печатния текст „срок до“ и текста „30.06.2021“ след печатния текст „Дата на издаване:“ и този, изписан в останалия ръкописен текст на документа не е напълно обясним, предвид обстоятелството, че на страните са вписани лични данни по лични карти от 2011г. и 2000г. /българските документи за самоличност са с валидност 10 години/, в която връзка е направено и възражение от ответника и представено копие от личните му карти и към 30.06.2021г. е притежавал лична карта с № 647023610, издадена на 22.06.2017г. с валидност до 22.06.2027г. от ОДМВР – Смолян. От там се поражда съмнения за достоверността на посочените дати - 30.06.2021 г. и 30.06.2022г., които имат значение дали менителничният ефект е валиден, т. е. отговаря ли на изискването на чл. 535, т. 1 от ТЗ, а и при направено от ответника възражение за недължимост на сумата поради изтекла погасителна давност, то и на това основание вземането по записа на заповед не се дължи.

Отделно от това, основателно е направеното възражение на ответника за нищожност на записа на заповед, тъй като представения документ не представлява валиден "запис на заповед". Това е така, защото в случая падежът за плащане на документа е определен по два начина – при предявяване и в срок до 30.06.2022г. Съгласно разпоредбата на чл. 535, т.3 от ТЗ вр. с чл. 537, вр. с чл. 486 от ТЗ, ако документът посочва падеж на задължението, той трябва да бъде конкретно точно и ясно определен по един

от начините, посочени в разпоредбата на [чл. 486, ал.1, т.1 - т.4 от ТЗ](#) - или на предявяване, или на определен срок след предявяването, или на определен срок след издаването, или на определен ден. Определяне на падеж по друг начин, или с последователни падежи съобразно разпоредбата на [чл. 537](#) вр. с [чл. 486, ал.2 от ТЗ](#) води до нищожност на ценната книга. С разпоредбата на [чл. 536, ал. 2 от ТЗ](#) е въведена презумция, че записът на заповед, в който не е посочен падежът, се смята платим на предявяване. Видно е, че освен ясното изявление, че записът на заповед е платим на падеж: „в срок до 30.06.2022г.“ е налице и изявлението: "при предявяване на този запис на заповед", което на практика сочи на посочен втори падеж "при поискване до 30.06.2022г., т. е. очевидно, при предявяване на ценната книга на издателя до посочената дата. Менителничните ефекти са формални писмени актове и спрямо тях се поставят строги изисквания за форма и за наличие на определени реквизити на акта, за съдържанието на които законът съдържа императивни норми, за които дори съдът следи служебно. Строго формалният режим за валидност на записа на заповед, установен от закона, включително за определяне на падежа /[чл. 535, т.3](#) вр. [чл. 486, ал.1](#), вр. [чл. 537 ТЗ](#)/ налага извод, че в записа на заповед падежът следва да бъде посочен ясно и по начин, който не буди съмнение и не дава основание за различно тълкуване. В настоящия случай, по изложените по-горе съображения, това не е така. В случая, не става въпрос за договор, при който клаузите, при неяснота, могат да бъдат тълкувани в тяхната взаимовръзка, с оглед установяване на действителната воля на страните, а за строго формална сделка, по отношение на която законодателят очевидно не допуска такова тълкуване, въвеждайки ясни реквизити и конкретно относно падежа, съвсем по-ясни правила за определянето му, предвиждайки изрично нищожност на цялата ценна книга, ако падежът е определен по различен от посочените в [чл. 486, ал.1 ТЗ](#) начини. Такъв именно е и настоящия случай. Доколкото в конкретния случай в представения по делото документ плащането на сумата е посочено едновременно, че падеж е на определен ден, но и не по-късно от определен ден, то съдът приема, че в случая е налице хипотезата на [чл. 486, ал.2 от ТЗ](#), поради което и представената ценна книга е нищожна. Нормативно определените изисквания за валидност на ценните книги на заповед са строго формални и са уредени с императивни материално-правни норми. Съдът служебно следи за приложението на императивните материално-правни норми, независимо дали

има оплаквания на страната в тази насока. При така възприетото, съдът приема, че представения документ не е валиден запис на заповед и иск за установяване съществуване на вземане по него е неоснователен. За това установителния иск за съществуване на вземането по чл.422, ал.1 във връзка с чл.415, ал.1 от ГПК, във вр. чл.417 от ГПК и чл. 535 и следв. ТЗ е неоснователен и недоказан, и следва да се отхвърли.

С оглед изхода на делото на основание чл. 78 ал.3 от ГПК следва да се осъди ищеца да заплати на ответника сумата от 1950.00 лева – разноски, от които 1600.00 лева – адвокатски хонорар и 350.00 лв. – депозит за СГЕ.

ВОДЕН ОТ ГОРНОТО, ДЕВИНСКИ РАЙОНЕН СЪД

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявеният иск от **Л. И. М., с ЕГН *******, с адрес: гр. С., ж.к. Б., бл. **, вх. *, ет. *, ап. **, чрез пълномощника си адв. С. И. К., с адрес: гр. С., бул. Ал. С. ***-*, ет. *, офис * против **Х. Х. И., с ЕГН *******, с адрес: с. Т., община Д., обл. Смолян, че му дължи сумата от 14000.00 лева - главница по издаден запис на заповед от 30.06.2021г., за което има издадена Заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 417 от ГПК № 122/19.09.2022г. по ч. гр. д. № 271/2022 по описа на ДвРС.

ОСЪЖДА Л. И. М., с ЕГН *****, с адрес: гр. С., ж.к. Б., бл. **, вх. *, ет. *, ап. ** **ДА ЗАПЛАТИ на Х. Х. И., с ЕГН *******, с адрес: с. Т., община Д., обл. Смолян сумата от **1950.00 лева** /хиляда деветстотин и петдесет лева/- разноски.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва от страните пред Смолянски окръжен съд в двуседмичен срок, считано от съобщението.

Съдия при Районен съд – Девин: _____